

РЕШЕНИЕ

№ 10628

гр. София, 27.03.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 77 състав,
в публично заседание на 13.03.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Евгения Баева

при участието на секретаря Антонина Митева, като разгледа дело номер **1314** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и следващите от Административнопроцесуалния кодекс (АПК), вр. чл. 8, ал. 4 от Наредбата за условията и реда за предоставяне и изплащане на средства от държавния бюджет за компенсиране на разходите, извършени от родителите за отглеждането и обучението на децата, които не са приети в държавни или общински детски градини или училища поради липса на свободни места (Наредбата).

Образувано е по жалбата на М. А. К. от [населено място], срещу Заповед № РКС25-РД09-29/17.01.2025 година, поправена със Заповед № Р. 25-РД09-62/05.02.2025 година на Кмета на район „К. село“ - Столична община с която е отказано компенсиране на разходите за отглеждане и обучение на детето Д. Д. К. за периода м. ноември и декември 2024 година.

Жалбоподателката твърди, че отказът е незаконосъобразен, като постановен при съществени процесуални нарушения, неправилно приложение на материалния закон и в несъответствие с целта му. Твърди, че синът ѝ Д. не е приет за отглеждане и обучение в общинско или държавно детско заведение, поради което е постъпил в частна детска градина „Светлина“. Моли съда да постанови решение, с което да отмени обжалваната заповед. Претендира направените пред инстанцията съдебно-деловодни разноски.

В съдебно заседание жалбоподателката, лично и чрез процесуален представител, поддържа жалбата. Моли съда да постанови решение, с което да отмени обжалваната

заповед. В писмено становище от 17.03.2025 година излага подробните си съображения за основателност на жалбата. Твърди, че детето не е част от 20 % приети за обучение деца с държавно финансиране, поради което се дължи възстановяване на направените разходи за обучението му.

Ответникът – Кметът на район „К. село“ - Столичната община не изпраща представител. В писмено становище от 06.02.2025 година, чрез процесуален представител, оспорва жалбата. Твърди, че отказът е издаден от компетентен орган, при спазване на административнопроизводствените правила, при правилно приложение на материалния закон и в съответствие с целта му. Твърди, че детето е записано в учебно заведение, което е финансирано с държавни средства, поради което са налице условията по чл. 3, ал. 1, т. 5 от Наредбата. Моли съда да постанови решение, с което да отхвърли жалбата. Претендира присъждане на юрисконсултско възнаграждение.

Съдът, след преценка на представените по делото доказателства, както и след цялостна проверка на оспорения административен акт, намира за установено от фактическа и правна страна следното:

Административното производство е започнало по Заявлението на М. А. К. от [населено място], с искане за изплащане на компенсация за неприетото дете Д. Д. К. в детска градина за периода м. ноември и декември 2024 година.

Със Заповед № РКС25-РД09-29/17.01.2025 година Кметът на район „К. село“-Столична община е отказал да изплати компенсации за м.м. ноември и декември 2024 година, тъй като детето се обучава в частна детска градина „Светлина“ ЕООД, която получава държавно финансиране.

Със Заповед РКС25-РД09-62/05.02.2025 година оспорената заповед е поправена.

Заповедите не са връчени на жалбоподателката, поради което подадената на 31.01.2025 година жалба е в срока по чл. 149, ал. 1 от АПК.

Съгласно чл. 283, ал. 1, т. 11 от Закона за предучилищното и училищното образование (ЗПУО) средствата за подпомагане на равния достъп и за подкрепа за личностно развитие включват компенсиране на разходите за отглеждане и обучение на деца, които не са приети поради липса на места за предучилищно образование в държавни и общински детски градини и училища. Съгласно чл. 283, ал. 1, т. 12 от ЗПУО държавата предоставя средства за родителите на деца от тригодишна възраст до постъпването им в I клас за компенсиране на разходите, пряко свързани с отглеждането и обучението им, когато: 1. детето не е прието за съответната учебна година поради липса на свободни места за целодневна или полудневна организация на предучилищното образование в държавна или общинска детска градина или училище, за които е кандидатствало, и 2. не е предложено от общината по местоживеене на детето друго равностойно място в общинска детска градина или училище. Съгласно чл. 283, ал. 15 от ЗПУО условията и редът за предоставяне и изплащане на средствата по ал. 12 се определят с наредба на Министерския съвет.

Наредбата за условията и реда за предоставяне и изплащане на средства от държавния бюджет за компенсиране на разходите, извършени от родителите за отглеждането и обучението на децата, които не са приети в държавни или общински детски градини или училища поради липса на свободни места, е подзаконовият нормативен акт, приет от Министерския съвет на Република България в изпълнение на законовата делегация. В чл. 3, ал. 1 от Наредбата са посочени условията, които следва едновременно да са изпълнени, за да имат право родителите да получат средства за компенсиране на

разходите им, пряко свързани с отглеждането и обучението на децата им: 1. детето е кандидатствало за прием съгласно съответните изисквания, определени по реда на чл. 59, ал. 1 от ЗПУО, в целодневна или полудневна организация на предучилищното образование в държавна или общинска детска градина или училище, в чийто прилежащ район се намира настоящият адрес на детето, и не е прието поради липса на свободни места за съответната учебна година; 2. детето да не е записано в целодневна, полудневна или почасова организация на предучилищното образование в нито една държавна или общинска детска градина или училище; 3. общината по настоящия адрес на детето не е предложила на родителите друго равностойно място за предучилищно образование на детето в общинска детска градина или училище за съответната учебна година поради липса на свободни места във всички детски градини и училища в прилежащия район; 4. за съответната учебна година детето е записано в самостоятелна организация на предучилищното образование в държавна или общинска детска градина или училище или в самостоятелна, целодневна, полудневна или почасова организация в частна детска градина или училище; 5. ако детето е в задължителна предучилищна възраст и е записано за задължително предучилищно образование в частна детска градина или в частно училище – частната институция да не е включена в системата на държавно финансиране; 6. родителите да не получават подпомагане от държавния бюджет или за сметка на оперативни програми за същите дейности на друго основание за периода, за който се изплащат средства за компенсиране на разходите, пряко свързани с отглеждането и обучението, по реда на тази наредба.

В чл. 4 са посочени допустимите разходи, които подлежат на компенсиране и това са: 1. разходи за заплащане на такси за обучение по договори за обучение, сключени с частна детска градина или частно училище при условието на чл. 3, ал. 1, т. 5; 2. разходи за заплащане на такса по договори за отглеждане и обучение, сключени с лица, регистрирани като търговци, или с юридически лица с нестопанска цел, предоставящи организирани услуги за деца; 3. разходи за заплащане на възнаграждения по договори за обучение, сключени с физически лица; 4. разходи за отглеждане на детето в размер 20 на сто от разходите по т. 3.

Съдът намира, че обжалваната заповед е издадена от некомпетентен орган – Кмета на район „К. село“ - Столична община.

Производството по компенсиране на разходите е двустепенно, като първият етап е по вземане на решение за компенсиране на разходи. Отказът за компенсиране на разходите е в правомощията на Кмета на общината, като не е предвидена възможност за делегирането му, арг. чл. 8, ал. 4 от Наредбата. Вторият етап е етапът по определяне на размера на компенсациите за допустимите разходи за съответния период. Това правомощие е възложено на Кмета на общината или упълномощено от него длъжностно лице, арг. чл. 10, ал. 2 от Наредбата.

Заповед № СОА21-РД09-414/16.03.2021 година на Кмета на Столична община (служебно известна на съда) е за делегиране на правомощията по чл. 10, ал. 2 от Наредбата. Както беше посочено по-горе, за правомощието по чл. 8, ал. 4 от Наредбата не е предвидена законова делегация. В този смисъл Решение № № 1095/31.01.2024 година, постановено по к.адм.д. № 5134/2023 година по описа на Върховния административен съд на Република България, V отделение.

Настоящият състав не споделя мотивите, изложени в Решение № 11918/06.11.2024 година, постановено по к.адм.д. № 6862/2024 година по описа на Върховния

административен съд на Република България, V отделение.

Заповедта за делегиране на правомощия е издадена на основание чл. 44, ал. 1, т. 1, т. 8, т. 9 и ал. 2 от Закона за местното самоуправление и местната администрация. Законът за местното самоуправление и местната администрация и Наредбата се съотнасят като общ към специален нормативен акт, поради което е приложим специалният. В конкретния случай не е налице противоречие между нормативни актове от различна степен. Законът за местното самоуправление и местната администрация не регулира обществените отношения по компенсиране на разходи, направени за обучение на деца, които не са приети в държавни или общински детски градини и училища. Тези отношения са уредени в Наредбата и тя е възложила това правомощие на кмета на общината.

За прецизност на изложението съдът намира за необходимо да изложи и следните мотиви:

Между страните не се спори, че са налице предпоставките по чл. 3, ал. 1, т.т. 1-4 от Наредбата.

Хипотезата на чл. 3, ал. 1, т. 5 от Наредбата, на която органът се е позовал, изисква ако детето е в задължителна предучилищна възраст и е записано за задължително предучилищно образование в частна детска градина или в частно училище – частната институция да не е включена в системата на държавно финансиране.

Спорът се свежда до това дали, след като Частна детска градина „Светлина“ ЕООД е включена в системата на държавно финансиране, въпрос по който между страните не е налице спор, но детето заплаща такса за обучение, са налице основания за компенсирането и.

Уредбата досежно частните детски градини и частните училища, които получават държавна субсидия се съдържа в разпоредбите на чл. 10 от Закона за предучилищното и училищното образование (ЗПУО) и чл. 109 от Наредбата за финансирането на институциите в системата на предучилищното и училищното образование (Наредбата).

Съобразно разпоредбата на чл. 109, ал. 1 от Наредбата институциите не могат да събират средства от родителите за дейностите по възпитание и обучение на децата и учениците, финансирани със средства от държавния бюджет.

Съобразно разпоредбата на чл. 109, ал. 2 от Наредбата институциите осигуряват възможност не по-малко от 20 на сто от приеманите в тях деца и ученици, в това число деца и ученици с изявени дарби и/или със специални образователни потребности, да се обучават безплатно.

Анализът на относимите разпоредби налага извод, че частните детски градини и частните училища могат да събират такси от децата, които се обучават в тях само за допълнителни дейности, извън финансираните от държавния бюджет, например допълнителни езикови, спортни и приложни занимания, като осигуряват на 20 % от приетите деца безплатно обучение за тях. Т.е. , които са по утвърдените програми, приложими за всички детски градини и училища за всички, са безплатни. Платените са всички допълнителни дейности, предлагани от частното учебно заведение, като за тях 20 % от децата се обучават безплатно.

Безспорно установено в конкретния случай е, че жалбоподателката е заплатила такса за обучение, но органът не е изследвал дали това са такси за допълнителни дейности, които учебното заведение предлага и детето по свой избор е заявило или учебното заведение неправомерно получава държавно финансиране и събира такси за обучение.

Правилата за компенсиране на разходите, направени от родители, чиито деца не са приети за обучение в държавни или общински детски градини и училища, заместват дължимата социална услуга. Публично известно е, че Столична община не може да осигури прием на всички деца, поради което се налага компенсиране на разходите за дължимата социална услуга. Анализът на правната уредба не допуска извод, че финансирано от държавата частно учебно заведение може събира такса за обучение по чл. 3б, ал. 1 и 2 от Наредбата.

При компенсиране на разходите компетентните органи трябва стриктно да следят за какво са платените сумите и при неправомерно плащане да санкционират недобросъвестно получилите ги, а не да санкционират добросъвестно платилите ги.

С оглед на горното обжалваната заповед, като издадена от материално некомпетентно лице, следва да се прогласи за нищожна.

Заповедта, отделно от това е процесуално незаконосъобразна, тъй като не са установени относимите факти.

Преписката следва да се изпрати на Кмета на Столична община за произнасяне по Заявлението на М. А. К. с рег. № РВТ24-КМ01-510 в 7-мо дневен срок от получаването и.

На жалбоподателката следва да се присъдят направените пред инстанцията съдебно-деловодни разноски в размер на 10 лева, на основание чл. 143, ал. 1 от АПК.

Водим от горното и на основание чл. 172, ал. 2 и чл. 173, ал. 2 от АПК, съдът

Р Е Ш И :

ПРОГЛАСЯВА НИЩОЖНОСТТА на Заповед № РКС25-РД09-29/17.01.2025 година, поправена със Заповед № Р. 25-РД09-62/05.02.2025 година на Кмета на район „К. село“ - Столична община, с която е отказано изплащането на компенсация за м. ноември и м. декември 2024 година за детето Д. Д. К. и ИЗПРАЩА административната преписка по Заявление № РВТ24-КМ01-510, подадено от М. А. К. от [населено място] на Кмета на Столична община за произнасяне в 7-мо дневен срок от получаване на преписката.

ОСЪЖДА Столична община, [населено място], [улица] ДА ЗАПЛАТИ НА М. А. К., ЕГН [ЕГН] от [населено място],[жк], [улица], сумата от 10 (десет) лева, представляваща съдебно-деловодни разноски.

РЕШЕНИЕТО може да се обжалва с касационна жалба в 14 дневен срок от получаване на съобщението от страните пред Върховния административен съд на Република България.

СЪДИЯ: